

Background: Researchers and scientific board members are in charge of moving the path of realization of being scientific reference in universities, and this is the duty which should be finished. In this study the view points of Tabriz scientific faculty members about "the factors needed to attain the scientific reference" has been considered.

Methods: It is analytical descriptive and based on field, collecting the data is done through 300 questionnaire in the form of simple randomize, 230 questionnaire has been returned, the data have been analyzed by the SPSS, Kendall correlation, and Lykert style (few=1, average=2, more=3, very more=4). The reliability of survey based on kronbakh's alpha is equal to 0.790.

Results: The data collecting tools is the four choice questionnaires. Outputs have been obtained with preference and total frequency distribution means by scale of 4 in the form of 12 means. Due to the views of scientific board members, the expansion of university connection with the scientific centers of the world has the highest mean, and the expanding the culture of self belief has the meaningful relationship with attaining the advanced knowledge, and creating scientific esprit.

Conclusion: The P-Value (0.015) between the expanding the culture of self belief and the attaining the advanced knowledge indicates its influence on attaining the advanced knowledge, and inverse. Although the P-Value between the culture of self belief and the creating scientific esprit indicates its influence on creating scientific esprit, and inverse.

Keywords: Being scientific reference, attaining, view points of faculty members

حبيب الله قمی^{۱*}، علیرضا زادگان^۱، ولی
علیزاده^۲، محمدتقی خدایاری^۳، محمد
علی همتی^۴

^۱ مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم
پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز،
تبریز، ایران
^۲ دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم
پزشکی تبریز، تبریز، ایران
^۳ مرکز آمار و اطلاع رسانی پزشکی،
دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران
^۴ ایران، تبریز، خیابان دانشگاه، دانشگاه
علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
تبریز، مرکز مطالعات و توسعه آموزش
علوم پزشکی
کد پستی: ۵۱۶۵۶۵۸۱۱
تلفن: ۰۹۸ ۳۳۶۲۷۰۰
پورتنگار: ۰۹۸ ۳۳۵۷۱۳۸
پست الکترونیکی:
habibollahghomi6@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۳۸۹/۱۱/۲
تاریخ تایید: ۱۳۹۰/۲/۷

خلیل عوامل الحصول علی المرجعیه العلمیه من رؤیه اساتذہ جامعہ
تبریز للعلوم الطبیہ فی عام ۱۳۸۹ (ھـ نـ) (۲۰۱۰-۲۰۱۱ میلادی)

زمینہ و ہدف: طی کردن مسیر تحقق مرجعیت علمی در دانشگاهها بر عهده پژوهشگران و اعضای هیئت علمی است و تکلیفی است که باید به سرانجام برسد. در این مطالعه دیدگاههای استادان دانشگاه علوم پزشکی تبریز در خصوص عوامل نیل به مرجعیت علمی بررسی شده است.

روش: توصیفی تحلیلی و بصورت پیمایشی است. جمع آوری اطلاعات از طریق ۳۰۰ پرسشنامه بصورت تصادفی ساده بین استادان دانشگاه علوم پزشکی تبریز در سال ۱۳۸۹ انجام گرفت که به تعداد ۲۳۰ پرسشنامه تکمیل و برگردانده شد، دادهها با برنامه SPSS و روش لیکرت و همبستگی کندال تحلیل شدند. پایایی مطالعه بر اساس آزمون الفای کرونباخ ۰.۷۹۰ است.

یافته ها: پرسشنامههای چهار گزینهای ابزارهای جمع آوری دادهها بودند. برون دادهها با میانگین امتیازات و اولویت بندی آنها از مقیاس چهار در قالب ۱۲ میانگین بدست آمدند. با عنایت به نظرات اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز، گسترش ارتباط دانشگاه با محافل علمی برتر دنیا دارای بیشترین میانگین است و توسعه فرهنگ خودباوری با دستیابی به علم و دانش پیشرفته و ایجاد نشاط علمی رابطه معنی داری دارد.

نتیجه گیری: اندازه P-Value=0.015 سطح معنی داری همبستگی بین توسعه فرهنگ خودباوری و دستیابی به علم و دانش پیشرفته نشاندهنده تاثیر توسعه فرهنگ خودباوری بر کسب علم و دانش پیشرفته میباشد و بالعکس، اندازه P-Value=0.007 بین توسعه فرهنگ خودباوری و ایجاد نشاط علمی نشاندهنده تاثیر فرهنگ اعتماد به نفس بر ایجاد شور و نشاط علمی است و بالعکس.

واژه های کلیدی: مرجعیت علمی، دستیابی، دیدگاههای استادان

سانسی شعیون میں علمی مرجعیت حاصل کرنے کے اسباب.

Habib Ohhah Qomi^{1*}, Alireza Zadehan², Vali Alizadeh², Mohammad Taqi Khodayari³, Mohammad Ali Hemmati⁴

¹ Education Development Center, Tabriz University of Medical Sciences, Tabriz, Iran
² Faculty of Dentistry, Tabriz University of Medical Sciences, Tabriz, Iran
³ Center of Medical Informatics, Tabriz University of Medical Sciences, Tabriz, Iran
⁴ Education Development Center, Tabriz University of Medical Sciences, Daneshgah Street, Tabriz 5165665811 Iran
Tel: +984113362700
Fax: +984113357138
Email: habibollahghomi6@gmail.com

Received: Jan 22, 2011
Accepted: Mey 27, 2011

التبریر و التبریر: السیر نحو تحقق المرجعیه العلمیه فی الجامعات تكون علی علق البامتین و اعضاء الریبه العلمیه، و لیس واجب یجب ان نصل الیه. فی هذه الدراره تم تحلیل آراء اساتذہ جامعہ تبریز للعلوم الطبیہ فی خصوص الوصول الی المرجعیه العلمیه.

الاسلوب: (توصیفی - تحلیلی و بشكل «سیری»). تم تجميع المعلومات عبر ۳۰۰ استناره تم توزیعها بشكل عشوائی بین اساتذہ الجامعه فی سنه ۱۳۸۹ هـ. ش (۲۰۱۰ - ۲۰۱۱ م). اعیر ۲۳۰ استناره قديم تکمیلها و استخدم برنامج SPSS لتحليل المقطیات علی طریقه لیکرت و کندال متانه الدراره کانت ۰/۷۹۰ علی اساس اختبار الفا کرونباخ.

المقطیات: الاستمارات کانت علی طریقه الاستله نو أریة خیارات. حصلنا علی المخرجات و المعدلات و اولویاتیم باستخدام مقیاس ۴ فی قالب ۱۲ معدل. نظره اعضاء الریبه العلمیه فی جامعہ تبریز للعلوم الطبیہ کانت قد تركزت علی توسعه ارتباط الجامعه بالمجامع العلمیه العالمیه المفضله و توسعه ثقافه الاعتماد علی النفس مع الحصول علی العلم المنظور و ایجاد نشاط علمی.

النتیجه: ان الحصول علی P-value = ۰/۰۱۵ وجود رابطه بین تطویر ثقافه التقه بالنفس و الحصول علی علم و معرفه منظوره و تكون خاصه لتأثیر تطویر ثقافه التقه بالنفس فی الحصول علی علم و معرفه منظوره و العکس کذلاک. و P-value = ۰/۰۰۷ بین تطویر ثقافه التقه بالنفس و ایجاد نشاط علمی دلیل علی تأثیر ثقافه الاعتماد علی النفس علی النشاط العلمی و بالعکس.

العبارات الرئسیه: المرجعیه العلمیه، الحصول، رؤیه الاساتذہ

بیک گراونڈ: یونیورسٹیوں کو سائنٹفیک اٹھارٹی بنانے کی ذمہ داری محققین اور اکیڈمیک کونسلوں کی ہے۔ اس تحقیق میں سائنسی اٹھارٹی کی منزل تک پہنچنے کے لئے تبریز یونیورسٹی آف میڈیکل سائنس کے اساتذہ کے نظریات پیش کئے گئے ہیں۔
روش: دوہزار دس میں تبریز یونیورسٹی آف میڈیکل سائنس کے اساتذہ کو تین سو سوالنامے دنے گئے جنہیں سے دو سو تیس سوالنے پر کر کے لوٹائے گئے۔
نتائج: اہجکتیو طرح کے سوالات کئے گئے تھے۔ اساتذہ کے جوابات سے معلوم ہوا کہ سب سے زیادہ تاکید اس بات پر کی گئی ہے کہ ہماری یونیورسٹیوں کو دنیا کے اعلیٰ سائنسی اور علمی مراکز سے زیادہ سے زیادہ رابطہ اور تعاون رکھنا چاہیے۔ اس کے علاوہ خود اعتمادی پر بھی تاکید کی گئی ہے تاکہ پاندار علمی رجحان پیدا ہو سکے۔

سفارش: اس تحقیق کے نتائج سے معلوم ہوتا ہے کہ علمی و سائنسی ترقی میں خود اعتمادی اور طلباء و اساتذہ کے جوش و جذبے کا بڑا کردار ہے یہ ترقی کی اساس ہے۔

کلیدی الفاظ: اساتذہ اور طلباء، خود اعتمادی، کردار

مقدمه

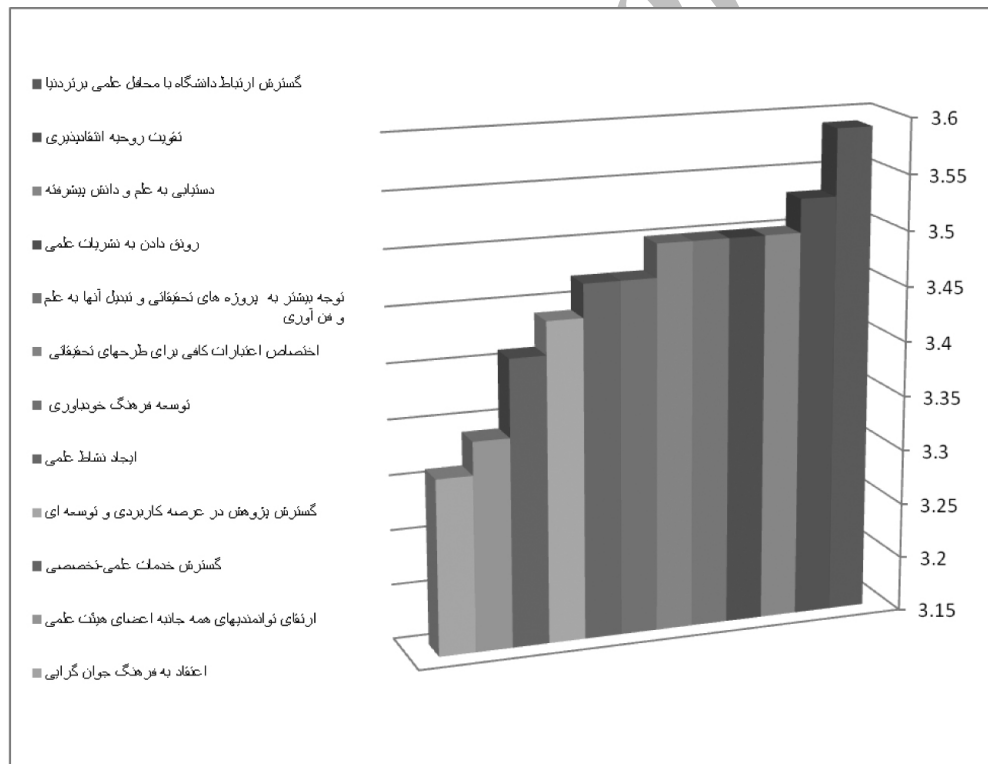
که اگر کسی خواست با تازه های دانش آشنا شود مجبور شود زبان ملی شما را یاد بگیرد. ۴- امروزه هر حرکت علمی و تحقیقی که بخواهند در علوم مختلف در کشور انجام بگیرد، استاد کار و محققان می توانند ده ها، صد ها و هزار ها ذهن آماده را برای افتادن در این کار را پیدا کنند. ۵- کشور ما با ملت مؤمن خود - که در جهت علم و فن آوری هم پیشرفت می کند - باید الگویی بشود از توانایی و اقتدار و پیشرفت، تا مسلمان های دنیا را تشویق و نام اسلام را بلند کند. ۶- توقعم از جامعه علمی کشور تا پنجاه سال دیگر، این است که صادر کننده علم به دنیا باشیم و این امری است که محال نیست (۲). در این مطالعه دیدگاههای استادان دانشگاه علوم پزشکی تبریز در خصوص عوامل نیل به مرجعیت علمی مورد بررسی قرار گرفته است.

روش کار

مطالعه حاضر از نوع توصیفی تحلیلی^۱ و بصورت مقطعی^۲ یا پیمایشی است. جمع آوری داده ها از طریق ۳۰۰ پرسشنامه بصورت تصادفی ساده و حضوری در بین استاذان دانشگاه علوم پزشکی تبریز در سال ۱۳۸۹ انجام گرفته که به تعداد ۲۳۰ پرسشنامه تکمیل و برگردانده شد، داده ها با استفاده از برنامه نرم افزاری^۳ SPSS (۳) و مقیاس لیکرت^۴ (کم=۱، متوسط=۲، زیاد=۳، خیلی زیاد=۴) و همبستگی کندال^۵ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند، پایایی^۶ مطالعه براساس آزمون آلفای کرونباخ^۷ ۰٫۷۹۰ می باشد.

طی کردن مسیر تحقق مرجعیت علمی در دانشگاهها بر عهده پژوهشگران و اعضای هیئت علمی است و تکلیفی است که باید به سرانجام برسد. مرجعیت علمی و فناوری ایران در پنجاه سال آینده طرح موضوعی همراه با خیال پردازی و رویاسازی نیست بلکه ترسیم واقعیتی است که براساس سند چشم انداز و با عزمی راسخ و استوار از مردم و مسئولین کشور در آینده ای نه چندان دور برای این مرز و بوم به وجود خواهد آمد. از این رو مطالعه و پژوهش در این خصوص و واکاوی عوامل، بسترها، ضرورت ها، شاخص ها و راهکارهای این مسئله باعث تسهیل و تسریع در روند رسیدن به این هدف ملی شده و ترسیم این افق را ملموس می نماید. در همین راستا مقام معظم رهبری نیز موضوع مرجعیت علمی کشور را با دورنگری و بصیرت الهی خویش مطرح نموده و دستیابی به افق های بلند را برای این کشور و خواسته و اراده ملت شدنی و دست یافتنی بیان نموده اند (۱). برای تبیین بهتر معنای مرجعیت علمی که البته از تامل در عبارت ((مرجعیت)) به معنای محل رجوع قرار گرفتن نیز میتوان به آن پی برد، به چند عبارت از مقام معظم رهبری اشاره می نمایم:

۱- شما هدف را این قرار بدهید که ملت و کشور شما در یک دوره ای، بتواند مرجع علمی و فناوری در همه دنیا باشد. ۲- هدف اصلی از روند حرکت علمی کشور، تبدیل ایران به مرجع علمی جهان است و این آرزوی بزرگ به همت دانشمندان و دانشجویان این سرزمین، محقق خواهد شد. ۳- هدف را این قرار بدهیم که پنجاه سال بعد، کشور شما یکی از مراجع عمده و درجه علمی دنیا باشد، به طوری

نمودار ۱. عوامل دستیابی به مرجعیت علمی از دیدگاه استادان دانشگاه علوم پزشکی تبریز در سال ۱۳۸۹

1- Analytical descriptive -
2-Sectional studies
3- Statistical package for the social sciences
4- Likert Scale -
5-Kendall correlation
6- Reliability
7-Cronbach' alpha

References:

1. Basic indicators in Iran being scientific reference in the future 50 years. [cited 2010 Nov 22]. Available from: URL; <http://www.imamatjome.com/Articles/ArticlesShow.aspx?id=768>
2. The purpose of being scientific reference. [cited 2010 Nov 22]. Available from: URL; <http://marjaeyateelmi.ir/article>
3. Coakes SJ, Steed LG. SPSS: Analysis without anguish using SPSS version 13.0 for windows. Singapore: John Wiley and sons; 1997.

یافته ها

پرسشنامه‌های چهار گزینه‌ای ابزارهای جمع‌آوری داده‌ها بودند. استادان نظرات خود را به این موارد بیان کردند. برون‌دادها با میانگین امتیازات و اولویت‌بندی آنها به قرار زیر بدست آمدند: ۱- گسترش ارتباط دانشگاه با محافل علمی برتر دنیا ۳,۵۹، ۲- تقویت روحیه انتقادپذیری ۳,۵۳، ۳- دستیابی به علم و دانش پیشرفته ۳,۵۰، ۴- رونق دادن به نشریات علمی ۳,۵۰، ۵- توجه بیشتر به پروژه‌های تحقیقاتی و تبدیل آنها به علم و فن آوری ۳,۵۰، ۶- اختصاص اعتبارات کافی برای طرحهای تحقیقاتی ۳,۵۰، ۷- توسعه فرهنگ خودباوری ۳,۴۷، ۸- ایجاد نشاط علمی ۳,۴۷، ۹- گسترش پژوهش در عرصه کاربردی و توسعه ای ۳,۴۴، ۱۰- گسترش خدمات علمی- تخصصی ۳,۴۱، ۱۱- ارتقای توانمندیهای همه جانبه اعضای هیات علمی ۳,۳۴، ۱۲- اعتقاد به فرهنگ جوان‌گرایی ۳,۳۱، نمودار ۱ نشاندهنده میانگین‌های فوق‌الذکر است.

بحث و نتیجه گیری

با عنایت به نظرات اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز، گسترش ارتباط دانشگاه با محافل علمی برتر دنیا دارای بیشترین میانگین است و توسعه فرهنگ خودباوری با دستیابی به علم و دانش پیشرفته و ایجاد نشاط علمی رابطه معنی‌داری دارد. اندازه سطح معنی‌داری همبستگی بین توسعه فرهنگ خودباوری و دستیابی به علم و دانش پیشرفته (۰,۰۱۵) است که نشاندهنده تاثیر توسعه فرهنگ خودباوری بر کسب علم و دانش پیشرفته میباشد و بالعکس، و اندازه $P\text{-Value} = 0,007$ بین توسعه فرهنگ خودباوری و ایجاد نشاط علمی نشاندهنده تاثیر فرهنگ اعتماد به نفس بر ایجاد شور و نشاط علمی است و بالعکس.

تشکر و قدردانی: از تمامی استادان و کارشناسان صاحب‌نظر مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی تبریز بخصوص سرکارخانم دکتر مهستی علیزاده مدیر محترم مرکز بخاطر همکاری‌ها، مساعدت‌ها و راهنمایی‌هایشان تشکر و سپاسگزاری می‌شود.

حمایت مالی: این پژوهش بدون حمایت مالی نهاد خاصی انجام شده است.

تضاد منافع: این پژوهش واجد کدهای رسمی تضاد منافع نمی‌باشد.